

OLAMI MENTORSHIP

שבת
מכל הסוגים

שבת קודש

- מקור הברכה -

מי בראש?

שבת או בית המקדש

ויקרא יט

אֶת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וּמִקְדָּשַׁי תִּירְאוּ אֲנִי יְקֹוֹק:

ספורנו:

אֶת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ. שָׁהִם הַשַּׁבָּת וְכֹל מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ:
וּמִקְדָּשַׁי תִּירְאוּ. וְהוּא כֹל מָקוֹם מִקְדָּשׁ לַתּוֹרָה
לַתְּפִלָּה וְלַעֲבוּדָה.

רבי עובדיה ספורנו, איטליה (1480-1550) נוסף לכל מקצועות התורה למד רפואה ומדעים אחרים. עסק ברפואה, למד ולימד תורה ועסק בצורכי ציבור, וכן שימש כדיין ואף הקים ישיבה ועמד בראשה.

מה אומר
לך המושג
קדושה?

שמירת שבת דוחה את בניין בית המקדש

שמות לא

וְאֲנִי הִנֵּה נֹתְתִי... וְעָשׂוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוִּיתִךָ: אֵת אֱהֶל מוֹעֵד וְאֵת הָאָרֶן לְעֵדוּת... אֲךָ אֵת שַׁבַּת־תִּי תִשְׁמְרוּ: כִּי **אוֹת** הוּא בְּיָנִי וּבְיַנְיָכֶם

שמות לה

שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם קֹדֶשׁ שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן... זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְקֹוֹק לְאֹמֹר: ...וְכָל חֹכֶם יֵלֵב בְּכֶם יִבְאוּ וַיַּעֲשׂוּ... אֵת הַמְּשָׁכָן אֵת אֱהֶלוֹ וְאֵת מִכְסָּהוּ..

רש"י:

אָף עַל פִּי שְׁתֵּהִיוּ רְדוּפִין וְזָרִיזִין בְּזָרִיזוֹת מְלָאכָה, שַׁבַּת אֵל תִּדְחָה מִפְּנֵיהָ.

רבי שלמה יצחקי 1105-1040 נולד בצרפת ובהמשך עבר לאשכנז, כונה גם פרשנדחא - פרשן הדת. פירושו לתנ"ך ולתלמוד נחשב הפירוש החשוב ביותר לספרים אלו

למה צריך לימוד מיוחד שאין בניין בית המקדש דוחה שבת, הרי כל המצוות אינן דוחות את השבת, חוץ ממצוות שהתורה קבעה את זמנן לשבת [ופיקוח נפש]?

למה השבת נבחרה להיות לאות בין הקב"ה לעם ישראל

השבת והציפיה לבית המקדש

לָכָה דוֹדֵי לְקַרְאֵת פְּלָה,
פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה...
[רבי שלמה אלקבץ]

מִקְדֵּשׁ מֶלֶךְ עֵיר מְלוּכָה
קוֹמֵי צְאֵי מִתּוֹךְ הַהֶפְכָּה
רַב לָךְ שַׁבַּת בְּעַמְּקֵי הַבְּכָא
וְהוּא יַחְמוּל עָלֶיךָ חֶמְלָה

[רבי שלמה אלקבץ]

רבי שלמה הלוי אלקבץ, משורר ומקובל;
נולד בתחילת המאה ה־ט"ו וחי בשאלוניקי
ואנדרינופול ואח"כ בצפת, נראה שמת בערך
בשנת 1580 ונקבר בצפת.

איך נכנסה התפילה
לבניין המקדש,
אתוך קבאת שבת?

ירמיהו יז

וְאִם לֹא תִשְׁמָעוּ אֵלַי לְקַדֵּשׁ אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת ...
וְהִצַּתִּי אִשׁ בְּשַׁעְרֶיהָ וְאָכְלָה אֶרְמִנּוֹת יְרוּשָׁלַם
וְלֹא תִכָּבֵה:

קהלת רבה

אֵין יִשְׂרָאֵל נִגְאָלִין אֶלָּא בְּזָכוֹת שַׁבָּת

שפתי כהן ויקרא יט

אֶת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ. כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חז"ל אֶלְמֵלֶא
שָׁמְרוּ יִשְׂרָאֵל שְׁפֵי שַׁבְּתוֹת מִיַּד הֵם נִגְאָלִים,
זֶהוּ וּמִקֻּדְשֵׁי תִירָאוּ שְׂיִזְכוּ לַגְּאֻלָּה וְלִרְאוֹת בְּנֵי
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן:

רבי מרדכי הכהן חי במאה הרביעית של האלף השישי
(סוף המאה הט"ז וראשית המאה הי"ז). היה מתלמידי
רבי יוסף קארו והמב"ט ושאר גדולי צפת. עסק בעיקר
בקבלה. בסוף ימיו חי בעיר חלב שבסוריה.

שבת ומקדש

מקור הברכה

המקדש

בראשית כח

(יז) וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מָה נֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם בַּיִת אֱלֹהִים וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם:

אלשיך שמות כה

כִּי שָׁם שַׁעַר הַשָּׁמַיִם מָקוֹם אֶל הַיְרֵדָה הַשְּׁפַע הָעֶלְיוֹן לְהַאִיר עַל הָאָרֶץ וּלְדַרְרִים עָלֶיהָ.

רבי משה אלשיך, תורכיה (סביבות 1507-1593) ולמד אצל גדולי הדור דאז, ר' יוסף טאיטצק ומרן ר' יוסף קארו עלה לצפת, היה חבר בבית דינו של הבית יוסף. בפרשת הסמיכה המפורסמת.

השבת

לְקִרְאת שַׁבַּת לְכוּ וְנִלְכָה כִּי הִיא מְקוֹר הַבְּרָכָה [מתוך הפיוט "לכה דודי"]

זוהר - פרשת יתרו

זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ - כָּל בְּרַכָּאן דְּלַעִילָא וְתַתָּא, בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה תַלְיִין... מַהֲהִיא בְרַכָּה דְּמַתְּבְּרַכָּאן בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה.

[= כל הברכות שלמעלה ולמטה תלויות ביום השביעי... מאותה ברכה שמתברכים ביום השביעי]

מעיינות החכמה

שבת ומקדש

מצוה לצדיק ורש און, רשע וטוב און?

תהלים צב

מְזִמּוֹר שִׁיר לַיּוֹם הַשַּׁבָּת... אִישׁ בַּעַר לֹא יֵדַע וְכִסִּיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת... בְּפִרְחֵי רִשְׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב וַיִּצְיָצוּ
כָּל פְּעָלָיו אָזֶן לְהַשְׁמָדָם עָדִי עַד... לְהַגִּיד כִּי יֵשֶׁר יִקְוֶה צוּרֵי וְלֹא עוֹלָתָהּ בּוֹ:

תהלים עג

כִּי קִנְאֹתִי בַהוֹלְלִים שְׁלוֹם רִשְׁעִים אֲרָאָה. כִּי אֵין חֲרָצְבוֹת לְמוֹתָם וּבְרִיא אֹלָם... וְאַחֲשָׁבָה לְדַעַת זֹאת
עָמַל הוּא בְּעֵינָי... **עַד אָבוֹא אֶל מְקוֹדְשֵׁי אֵל** אָבִינָה לְאַחֲרִיתָם... וְאֲנִי בַעַר וְלֹא אֲדַע...:

בשבת ובבית המקדש השאלה נשאלת - מצוה?

קדושת הזמן וקדושת המקום - קדושות עולם הבא

בראשית ב

וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבַת
מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא בְּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

תלמוד בבלי ראש השנה לא

מְזַמֵּר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת - לְיוֹם שְׁכָלוֹ שַׁבָּת.

רש"י תהלים צב

הָעוֹלָם הַבָּא שְׁכָלוֹ שַׁבָּת :

שמות כה

וַעֲשׂוּ לִי מִקֹּדֶשׁ וְשִׁכְנֹתַי בְּתוֹכְכֶם:

מלבי"ם תהלים עג

עַד אָבוֹא אֶל מִקְדָּשֵׁי אֵל אָבִינָה לְאַחֲרִיתָם - מְקוֹמוֹת
הַמִּקְדָּשִׁים לְאֵל, שָׁבָם תִּקְבֵּל הַנֶּפֶשׁ גְּמוּלָה... וְשָׁם תִּחְיֶה
בְּחַיִּים עֲרָבִים נְצַחִיִּים טוֹבִים מִחַיִּים הָאֵלֶּה.

הרב מאיר ליבוש וייזר - ווהלין 1809-1879 דרשן כתב
פירושים לתנ"ך ולשו"ע וכתב גם ספרי הלכה. לחם
במחדשים וברפורמים

הציפיה לעולם טוב יותר

הציפיה לשבת

תלמוד בבלי מסכת שבת קיט

רבי חנינא מעטף וקאי אפניא דמעלי שבתא, [= לובש את בגדיו המכבדים בערב שבת] אמר: בואו ונצא לקראת שבת המלכה.

רמב"ם שבת ל

מצוה על אדם לרחץ.. בערב שבת.. ומתעטף בציצית ויושב בכבוד ראש מיחל להקבלת פני השבת כמו שהיא יוצא לקראת המלך.

רבי משה בן מימון 1138-1204 נולד בספרד עסק במדע ובפילוסופיה, אך בעיקר במקצועות התורה - תלמוד והלכה, פילוסופיה ומוסר, והריץ תשובות מרובות בכל הנושאים הללו לקצות העולם היהודי

הציפיה לביאת המשיח

אני מאמין באמונה שלמה: בביאת המשיח. ואף על פי שיתמהמה. עם כל זה אחכה לו בכל יום שביבוא.

עבודת שולח

OLAMI MENTORSHIP

עזרת
לכל חייל